

TERDU & ASSOCIATES

STRATEGIC RESEARCH • CRISIS ADVISORY

**“Het ultieme doel van een
onderzoekscommissie is om op een
evenwichtige en onafhankelijke
manier een dialoog tot stand te
brengen, op basis waarvan lastige
conflicten in harmonie kunnen
worden opgelost.”**

1 | ALGEMEEN

Veel van de gangbare conflicten in het bedrijfsleven worden op een stereotype manier benaderd. Conflicten worden veelal in de rechtszaal uitgevochten en het adagium: "de oorlog gewonnen en de vrede verloren" weerklinkt vaak in de muren van de rechtszaal door.

Dit is ook niet verwonderlijk omdat rechters, met alle respect voor hun inzet, deskundigheid en wijsheid, een casus op de juridische merites (alternatief binnen de wettelijke kaders) moeten beoordelen en slechts een beperkte ruimte hebben om naar redelijkheid en billijkheid te oordelen.

sommige casussen lenen zich bij uitstek voor een strikt juridische en gerechtelijke beoordeling. Andere gevallen (met name op het terrein van arbeidsrecht, personen en familierecht en andere rechtsgebieden) kunnen het best worden opgelost via mediation.

Dossiers van meer technische aard verdienen de voorkeur om door de arbitragecommissies en andere Tuchtcolleges te worden beoordeeld. Er is een andere groep van zaken waar geschillen over bestaan, die het beste tot haar recht komen als deze worden beoordeeld door een commissie van deskundigen. We spreken dan over een onafhankelijke onderzoekscommissie, die de problematiek analyseert, inventariseert en van daaruit aan de betrokken partijen een advies geeft over een oplossing / oplossingen.

2 | SOORTEN CONFLICTEN

Een onafhankelijke onderzoekscommissie fungeert het meest optimaal als:

- Er grotere belangen op het spel staan;
- Er meerdere belanghebbenden zijn;
- Een dossier een maatschappelijke impact heeft;
- Een dossier politiek beladen is;
- Een dossier publicitair gevoelig is;
- Een dossier complex van aard is.

Alvorens een commissie kan worden gevormd, wordt een casus op deze voorwaarden getoetst.

3 | ONAFHANKELIJKHEID

De kern van het bestaan van een Onderzoekscommissie is haar onafhankelijkheid.

Deze onafhankelijkheid ligt verankerd in de normen en waarden en in de gedragscode die worden gehanteerd bij de acceptatie van een onderzoek en tevens tijdens de werkzaamheden van de commissie.

Om deze onafhankelijkheid te waarborgen wordt er binnen de commissie nooit alléén gehandeld door commissieleden. Bij de onderzoeken die worden gedaan en bij de interviews die worden afgenomen, zijn er altijd 2 commissieleden aanwezig. Van interviews wordt een verslag gemaakt dat door de geïnterviewden voor akkoord wordt getekend.

De commissie legt al haar gesprekken en onderzoeken vast in documenten, die zonder enige belemmering door belanghebbenden kunnen worden ingezien.

4 | SAMENSTELLING

De voorzitter stelt de commissie samen. De commissie bestaat altijd uit een oneven aantal leden. Alle leden dienen deskundig te zijn op een specifiek vakgebied en de samenstelling van een commissie dient te appelleren aan de referenties van het specifieke onderzoek.

Geén der deskundigen mag direct of indirect een persoonlijk belang hebben bij de casus die wordt onderzocht of in een familiale relatie staan tot één van de belanghebbenden of daar anderszins zakelijk of persoonlijk bij betrokken zijn.

Een onderzoekscommissie ontstaat nadat daartoe een verzoek is ingediend bij de voorzitter van een commissie. De voorzitter onderzoekt de noodzaak van een commissie en toetst de vraag aan de in punt 2 van dit protocol opgenomen criteria.

De (voorlopige) voorzitter van de commissie stelt vast wie de belanghebbenden in een geschil zijn en maakt zich aan deze belanghebbenden bekend. Bij deze bekendmaking wordt duidelijk omschreven wie de verzoekende partij is, wat de aard van de vraagstelling aan de commissie is en of de belanghebbende bereid is mee te werken aan het onderzoek door de commissie.

Elke medewerking gebeurt op basis van vrijwilligheid. De commissie heeft derhalve geen rogatoir karakter.

De onderzoekscommissie onderzoekt de vragen die door belanghebbenden aan haar worden voorgelegd en geeft daarover een advies. De commissie beperkt haar onderzoek tot de feitelijke vraagstelling die schriftelijk wordt ingebracht door de verzoeker en andere belanghebbenden. Een onderzoeksopzet (met de vragen die dienen te worden beantwoord) wordt voor akkoord voorgelegd aan alle belanghebbenden.

Indien de commissie dit in het belang voor een onafhankelijk onderzoek noodzakelijk acht zal zij, naast belanghebbenden, ook derden kunnen horen en deskundigen (niet zijnde commissieleden) kunnen raadplegen.

De vragen die door de commissie worden onderzocht zijn openbaar voor alle direct belanghebbenden. Elke belanghebbende wordt uitgenodigd om een toelichting te verstrekken bij elke vraagstelling, waardoor er een transparantie in het proces is.

6 | OPENBAARHEID

De uiteindelijke rapportage is uitsluitend ter inzage en gebruik van de belanghebbenden. Eerst als alle belanghebbenden er mee instemmen dat er een samenvatting aan de pers wordt verstrekt zal dit door de voorzitter van de commissie worden gecommuniceerd.

7 | JURISDICTIE

Een onderzoekscommissie kent géén opdrachtgever, alleen een verzoeker of verzoekers. Derhalve heeft elke onderzoekscommissie een zelfstandige bevoegdheid en legt zij geen verantwoording af aan derden.

De commissie streeft er te allen tijde naar dat alle belanghebbenden hun medewerking aan het onderzoek verlenen.

Dit manifest dient ertoe om alle betrokken partijen duidelijkheid en openheid te verstrekken in de aard en omvang van het werk van een commissie om daarmee ook de bereidwilligheid voor medewerking te stimuleren.

De commissie werkt volgens de algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Dit impliceert dat de commissie het beginsel hanteert van fair hearing (artikel 6 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens EVRM).

8 | HET ADVIES

Elk advies komt tot stand op basis van de beginselen van hoor en wederhoor. Het advies van de onderzoekscommissie is primair bedoeld om een constructieve dialoog tussen partijen op gang te brengen, zodat er oplossingen tussen partijen tot stand gebracht kunnen worden.

De adviezen van de commissie zijn niet bindend, tenzij partijen dat vooraf wensen en schriftelijk met elkaar overeenkomen.

Er wordt door de commissie uitsluitend schriftelijk gerapporteerd. Elke rapportage wordt integraal aan alle partijen ter beschikking gesteld. Verspreiding van de rapportage kan alleen indien partijen daarmee instemmen.

De commissie brengt haar advies niet in de openbaarheid. Indien dit onafwendbaar is kan alleen de voorzitter van de commissie voorlichting aan de pers geven.

Openbare toelichtingen zullen uitsluitend door de voorzitter worden gegeven, na overleg met belanghebbenden.

